DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)*
av den 7 juni 1984

I mål 129/83

har Oberlandesgericht i München till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Siegfried Zelger, München,

och

Sebastiano Salinitri, Mascali (Italien).

Begäran avser tolkningen av artikel 21 i konventionen om väckande av talan vid domstol.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. Koopmans samt domarna K. Bahlmann, P. Pescatore, A. O'Keeffe och G. Bosco,

generaladvokat: G. F. Mancini,
justitiesekreterare: H. A. Rühl, avdelningsdirektör,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 22 juni 1983, som inkom till domstolen den 8 juli 1983, har Oberlandesgericht i München i enlighet med protokollet av

* Rättegångsspråk: tyska.

den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad konventionen) ställt en fråga om tolkningen av artikel 21 i konventionen.

2 De båda parterna i målet vid den nationella domstolen är näringsidkare; den ena är etablerad i München i Förbundsrepubliken Tyskland och den andra i Mascali på Sicilien. Sökanden i målet vid den nationella domstolen har väckt talan mot svaranden om återbetalning av ett restbelopp på ett lån från åren 1975 och 1976. Den ansökan som inledde det målet ingavs till kansliet vid Landgericht München I den 5 augusti 1976 och delgavs svaranden i målet vid den nationella domstolen den 13 januari 1977. Dessutom väckte sökanden i målet vid den nationella domstolen en ytterligare talan rörande samma sak vid Tribunale Civile di Catania i Italien genom en ansökan som ingavs dit den 22 eller 23 september 1976 och som delgavs svaranden den 23 september 1976.

3 Landgericht avvisade talan på grund av bristande internationell behörighet. Därvid hänvisades till att talan vid Landgericht väcktes först den 13 januari 1977 genom delgivning av den ansökan som inledde målet (paragraf 261 första stycket och paragraf 254 första stycket i Zivilprozeßordnung), medan talan vid domstolen i Catania väcktes redan den 23 september 1976, då en motsvarande handling delgavs svaranden. Enligt Landgericht är Tribunale di Catania behörig i enlighet med artikel 21 i konventionen.

4 Sökanden överklagade till Oberlandesgericht och gjorde gällande att det inte är tidpunkten för delgivningen av den ansökan som inleder målet som är avgörande utan tidpunkten då ansökan inkom till domstolen.

5 Oberlandesgericht, som fann att tvisten föranledde frågor om tolkningen av konventionen, har förklarat målet vilande och genom beslut av den 22 juni 1983 ställt följande tolkningsfråga till EG-domstolen:

"Är det tidpunkten då den ansökan som inleder målet inkom till rätten ('Anhängigkeit') eller tidpunkten då rättegången – genom ansökans delgivning med svaranden – fullt ut inleddes ('Rechtsanhängigkeit'), som är avgörande för vid vilken domstol i en medlemsstat talan först har väckts (artikel 21 i konventionen)?"

6 I artikel 21 i konventionen föreskrivs följande:

"Om talan väcks vid domstolar i olika konventionsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Den domstol som skall avvisa talan får låta handläggningen av målet vila, om den andra domstolens behörighet bestrids."

7 Sökanden i målet vid den nationella domstolen har anfört att enligt artikel 21 i konventionen talan anses väckt vid den tidpunkt då ansökan ges in till domstolen. I konventionens tyska text används ordet "anhängig" såsom motsvarande ordet "formées" i den franska versionen. Enligt tysk lagstiftning är en tvist "anhängig" redan när den ansökan som inleder målet ges in till domstolen. Enligt artikel 22 i konventionen, däremot, har ordet "formées" i den franska texten återgivits med "erhoben" i den tyska texten. Sökanden i målet vid den nationella domstolen har därav dragit slutsatsen att man i konventionen velat göra en distinktion mellan begreppet väckande av talan i den mening som avses i artikel 21, i vilket fall det räcker med att en ansökan ges in, och begreppet väckande av talan i den mening som avses i artikel 22, i vilket fall målet skall ha anhängiggjorts slutgiltigt enligt den berörda medlemsstatens nationella rätt.

8 Enligt sökanden i målet vid den nationella domstolen är det enligt tysk lagstiftning domstolen som skall ombesörja att svaranden delges ansökan och detta ingår alltså inte i parternas åligganden; behörigheten för den domstol vid vilken talan väckts får emellertid inte vara beroende av om den delgivning som domstolen skall verkställa har försenats.

9 Svaranden i målet vid den nationella domstolen har anfört att skillnaden mellan de tyska ord som används i artikel 21 och 22 i konventionen såsom motsvarande "formées" i den franska versionen inte bör få några konsekvenser för tolkningen av konventionen. Svaranden har gjort gällande att begreppet väckt talan i den mening som avses i artikel 21 skall tolkas såsom avseende slutgiltigt väckande av talan och att detta begrepp skall bestämmas enligt lex fori för den domstol där talan väckts.

10 Det skall anmärkas att de olika konventionsstaternas rättegångsregler inte överensstämmer när det gäller att bestämma tidpunkten då en talan skall anses väckt vid domstol.

11 Det framgår nämligen av rättsjämförande upplysningar som tillhandahållits domstolen att i Frankrike, Italien, Luxemburg och Nederländerna målet anses anhängiggjort vid domstolen från och med den tidpunkt då den ansökan som inleder målet delges svaranden. I Belgien väcks talan genom att målet tas upp på domstolens allmänna turordningslista, vilket principiellt förutsätter att den ansökan som inleder målet jämte kallelse dessförinnan delgivits svaranden.

12 I Förbundsrepubliken Tyskland väcks talan enligt paragraf 253 första stycket i Zivilprozeßordnung genom att den ansökan som inleder målet delges svaranden. Den domstol till vilken ansökan getts in skall självmant verkställa delgivningen. Det processuella skedet mellan ingivandet av ansökan till domstolen och delgivningen benämns "Anhängigkeit". Ingivandet av den ansökan som inleder målet har betydelse för avbrytande av preskription och för iakttagande av rättegångsfrister, men avgör aldrig tidpunkten för litispendensverkan. Det framgår av ovannämnda paragraf 253 jämförd med paragraf 261 första stycket i Zivilprozeßordnung att litispendensverkan uppkommer först när svaranden delgivits den ansökan som inleder målet.

13 Jämförelsen mellan dessa lagstiftningar ger vid handen att något gemensamt litispendensbegrepp inte kan härledas ur en sammanställning av de olika relevanta nationella bestämmelserna. Ännu mindre kan man, såsom föreslagits av sökanden i målet vid den nationella domstolen, utsträcka ett begrepp, som är speciellt för den tyska rätten och som på grund av sina särdrag inte kan överföras till de övriga rättssystemen i fråga, till att gälla i samtliga konventionsstater.

14 Av artikel 21 läst i dess helhet kan den slutsatsen dras att en domstol är skyldig att till förmån för en annan domstol förklara sig obehörig endast om det har fastställts att talan slutgiltigt har väckts vid en domstol i en annan stat rörande samma sak och målen gäller samma parter. Därutöver innehåller artikel 21 inga upplysningar om vilka processuella formföreskrifter som skall betraktas som avgörande för om det föreligger en sådan slutgiltigt väckt talan. I synnerhet innehåller den artikeln ingen upplysning om huruvida litispendensverkan följer av att en ansökan ges in till en domstol eller av att denna ansökan delges den berörda parten.

15 Eftersom syftet med konventionen inte är att harmonisera dessa formföreskrifter, vilka är nära knutna till utformningen av domstolsförfarandet i de olika medlemsstaterna, måste frågan om vid vilken tidpunkt förutsättningarna föreligger för att en talan skall anses slutgiltigt väckt i den mening som avses i artikel 21, bedömas och avgöras för varje domstol enligt reglerna i den

domstolens egna nationella lagstiftning. Denna metod gör det möjligt för varje domstol att - med beaktande av den egna nationella lagstiftningen för egen del och med beaktande av den nationella lagstiftningen för varje annan domstol vid vilken talan väckts - med tillräcklig grad av säkerhet fastställa den tidsmässiga prioritetsordningen mellan flera fall av talan som väckts i enlighet med de i konventionen föreskrivna villkoren.

16 Den av Oberlandesgericht i München ställda frågan skall därför besvaras på följande sätt. Artikel 21 i konventionen skall tolkas på så sätt, att talan skall anses ha "först väckts" vid den domstol där förutsättningarna först föreligger för att anse talan slutgiltigt väckt. Dessa förutsättningar skall bedömas enligt den nationella lagstiftningen för respektive berörd domstol.

Rättegångskostnader

17 De kostnader som har förorsakats den italienska regeringen och kommissionen, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

- angående den fråga som genom beslut av den 22 juni 1983 förts vidare av Oberlandesgericht i München - följande dom:

Artikel 21 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område skall tolkas på så sätt, att talan skall anses ha "först väckts" vid den domstol där förutsättningarna

först föreligger för att anse talan slutgiltigt väckt. Dessa förutsättningar skall bedömas enligt den nationella lagstiftningen för respektive berörd domstol.

Koopmans Bahlmann

Pescatore O'Keeffe Bosco

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 7 juni 1984.

På justitiesekreterarens vägnar
J. A. Pompe
Biträdande justitiesekreterare

T. Koopmans
Ordförande på fjärde avdelningen